

Hull zagovarja "New deal" - Pristojbine za naturalizacijo

VLADA SI NE ŽELI PODJARMILJATI LJUDSTVA, TODA TUDI NE DOPUSTI, DA BI SI GA PODJARMILJALE MALE PRIVATNE SKUPINE. — SEDANJA OBLIKA NAŠE VLADE SE VEDNO NA PREIZKUŠNJI, PRAVI HULL.

New York, N.Y. — Na kričike proti programu sedanje vlade je dal v ponedeljek odgovor državni tajnik Hull, ki se je udeležil banketa, prirejenega od zveze časnikarjev. Glavni namen tega programa, je dejal, je ekonomska in socialna rehabilitacija na podlagi svobode, vendar pa se mora pri tem ohraniti temelj ljudske vlade.

Naši predniki, je izvajal govornik, so bili po tisočletnih izkušnjah prepričani, da izboljšanje človeške družbe odvisi od svobodne vlade, v kateri je zastopano ljudstvo in ki zastopa ljudstvo. To poizkusno delo pa še ni dovršeno in mi, ki živimo v sedanji dobi, se zavedamo, da naša demokratska vlada stoji še vedno na preizkušnji. Naše sedanje delo in trud se utegne še izkazati, da je zadnja preizkušnja velikega vprašanja, ali je ljudstvo zmožno, da se samo vlada. Popolno zaupanje je izrazil govornik v razumno in patrijotično ljudstvo, da se bo zavedalo te velike naloge, ki jo vrši sedanja vlada.

Cilj vladnega obnovitvenega programa je v tem, da se dosežejo primerne ure, primerne plače in čim največ dela pod zdravimi in ugodnimi pogoji ter nekako družabništvo med delodajalci in delavstvom. "New deal" ni nasproten dobičku, toda ta mora biti zmeren, ne pretiran ali zatirajoč druge. Ljudje se ne smejo bogateti z izrabljanjem drugih.

Vlada ne želi, je izjavil Hull, da bi si nasilno podvrгла ljudstvo, istočasno pa tudi ne more pristopiti, da bi si male privatne skupine nasilno podjarmiljale prebivalstvo v svoje sebične interese.

"Ali bi ne zaslužila po vsej pravici vlada, da bi se jo postavilo na srmatni oter," je nadaljeval govornik, "ako bi ne razkrinkala kričičih finančnih manipulacij, ki so se dogajale na borzah, in ki so z valovanjem vrednosti delnic oropale milijone ljudi njih celega življenjskega prihranka in so spravile finance v tak položaj, da ne zaslužijo več javnega zaupanja?"

SPEKULATOR FACTOR V JEČI

Chicago, Ill. — Bogati spekulator John Factor, ki je s svojim pričevanjem veliko pripomogel, da je bila obsojena Touhyjeva banditska tolpa, je točasno pod stražo federalnih oblasti v nekem hotelu. V narčtu pa je, da se ga premsti v okrajno ječo v Sycamore. Moža namreč zahteva Anglija, kjer je obdolžen mednarodne sleparije z delnicami, toda skozi celi dve leti se je uspešno upiral ekstradiciji. Med tem časom ga je lani Touhyjeva tolpa ugrabila in plačati ji je moral odkupnino. Maščeval se je nato proti njej s svojim pričevanjem pred sodnijo.

ZNIŽANJE PRISTOJBIN

Pristojbine za vse naturalizacijske listine so se znižale za 50 odstotkov.

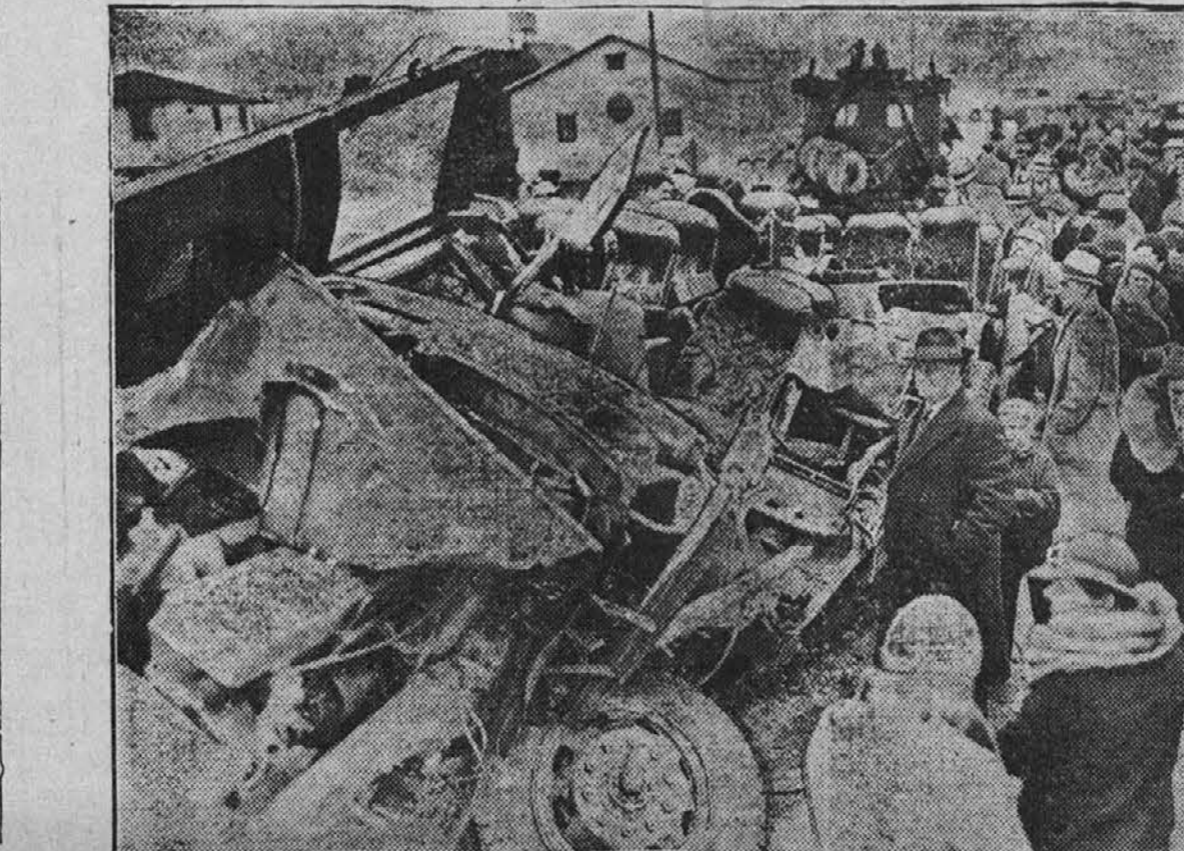
Končno je Kongres znižal naturalizacijske pristojbine, za kar so se razne organizacije, ki delujejo v korist priseljencem, borile toliko let. Poslanska zbornica je že poprej sprejela zakon, ki zniža te pristojbine. Senat je glasoval v prilog koncem prejšnjega meseca. Podpis predsednika je bil odložen vsled odsotnosti predsednika iz Washingtona. Ali v splošnem je stvar zdaj končana in pristojbine bodo znatno nižje.

Po novem zakonu bo pristojbina za "prvi papir" (Declaration of Intention) znašala 2.50 (mesto dosedanjih \$5) in za "drugi papir" (Certificate of Citizenship) \$5 mesto dosedanjih \$10. Pristojbina za sprejevalo o prihodu (Certificate of Arrival) se zniža od \$5 na 2.50. Skratka za vse naturalizacijsko postopanje je bilo dosedaj treba plačati vladi \$20, sedaj pa le \$10. Torej so se pristojbine znižale ravno na polovico. To pomenja, da kdor sedaj vloži prošnjo za "prvi papir," mora priložiti \$2.50 za takozvano sprejevalo o prihodu, in ko dobi prvi papir mora plačati zopet \$2.50. Ako je kdo prišel pred nedeljo 20. junija 1906, pa sploh ne potrebuje sprejevala o prihodu in zato mu ni treba priložiti \$2.50, ko vloži prošnjo. Ko prošilec vloži predhodno prošnjo za "drugi papir," mu ni treba priložiti nič, ako je že za časa prvega papirja plačal za sprejevalo o prihodu, kar velja za vse "prve papirje" od 1. julija 1929. Oni, ki so postali ameriški državljani vsled naturalizacije očeta oziroma soproga, in hočejo imeti svoje lastno državljanstvo sprejevalo. — Certificate of Derivative Citizenship, — so morali dosedaj plačati \$10, sedaj pa le \$5. Za duplikat zgubljenega "prvega ali drugega papirja" je bilo treba plačati dosedaj \$10, od sedaj pa se zniža ta pristojbina na \$1, kakor to bilo nekdanj. Za registracijo onih, ki so prišli nezakonito in so hoteli legalizirati svoje bivanje, je bilo treba plačati dosedaj \$20, sedaj se ta pristojbina zniža na \$10.

PRAŠNI VIHAR

Chicago, Ill. — Tukajšnje mesto je trpelo pretekli ponedeljek pod neprijetnim viharjem, ki je nosil oblake prahu, da so skoraj zatemnili sonce. Prihajal je ta prah s farm in to dokazuje, da je tamkaj taka suša, da so ogroženi letošnji zgodnji posevki. Padavine je bilo namreč letos samo polovico normalne.

NESREČA, USODNA ZA ŠEST OSEB

Razvaline po katastrofalni nesreči, ki se je pripetila pred nekaj dnevi v bližini mesta Elyria, O. Neki potniški bus se je ponoči hotel ogniti v zadnjem trenutku nekemu truku, ki je stal parkan na cesti brez luči, a je pri tem zadel v nasproti prihajajoči truk. Šest potnikov je bilo ubitih, 15 drugih ranjenih.

PARADE KRIŽEM SVETA STAVKA POPOLNA

NAZIJEV

1. maja hočejo pokazati, da je nemško delavstvo edino.

Berlin, Nemčija. — 1. maj je proglašen v Nemčiji za državni praznik in letos se za proslavo zanj vrše take priprave, da bo ta dan prekosil vse dosedanje nazijske svečanosti. Nazijski voditelji so izrazili željo, da se tega dne pokaže "edinstvo tega delavstva." Okrog dva milijona oseb se pričakuje, da se bodo udeležile parad in lastnikom hiš je ukazano, da morejo okrasiti svojo okna po ulicah, kjer se bo pomikala velikanska povorka.

SLEDIL GLASU VESTI

Chicago, Ill. — Mestni zakladničar je v ponedeljek prejel od neznanega pošiljatelja pismo, naslovljeno nanj s pripombo "osebno". V pismu je našel bankovec za sto dolarjev in kos papirja, na katerem stesali besedi "Sklad vesti". Podobne pošiljke ni mesto prejelo že več let in denar se je vložil v splošni mestni sklad.

ZAKLADI BODO DOBRO ZAVAROVANI

Washington, D. C. — V federalnem zakladništvu postavljajo novo blagajno, v kateri bodo spravljene vse vrednosti, ki jih lastuje dežela. Prostora bo v njej za vso zlato zalogo, kakor tudi za velike množine srebra, denarja in vrednostnih listin. Proti roparjem bo do skrajnosti zavarovana. Ako bi se namreč komu posrečilo, da bi prepilil 30 inčev debela jeklena vrata, ga čaka gotova smrt, kajti v vrata je vdelana neka kemikalija, ki se razvija v smrtonosen plin, ako pride v dotik z zrakom. Blagajna bo dogotovljena v septembru in bo stala \$390.000.

SIRITE AMER. SLOVENC!

DAREŽLJIVI S KRVJO

Brooklyn, N.Y. — Tukajšnja Bethel bolnišnica je objavila apel na prostovoljce, ki bi se hoteli podvreči transfuziji krvi za neko 17 letno deklico, ki trpi na neki nenavadni bolezn. Apelu se je odzvalo 50 oseb.

DOBI PRAVDO PROTI ZOBODRAVNIKOM

Chicago, Ill. — Sodnija je v ponedeljek odločila, da mora zobozdravniško podjetje Hayes Dental, 326 So. State st., plačati nekemu 34 letnemu Otto Meevesu odškodnino \$15,000. Mož si je dal namreč izpuliti širi zobe, pri tem pa so mu poškodovali čeljust, iz česar se je izcimila bolezen, podobna "lockjaw."

POPOLNA

Vse Fisher Body delavnice v Clevelandu zaprte.

Cleveland, O. — V delavnicah tukajšnje Fisher Body Corp. je v torek delo popolnoma počivalo. Celokupno delavstvo, okrog 8,400 po številu, se je namreč pridružilo stavkarjem. Le maloštevilno "skebov" je skušalo iti na delo in piketi niso imeli dosti truda, da so jih zlepa pregovorili, da so se vrnili domov. Delavstvo v čimdalje večjem številu pristopa k unijam. Tako se je samo v enem dnevu priključilo do 1000 novih članov.

REŠEN LINČANJA, OBDOJEN NA SMRT

Shreveport, La. — 38 letnega D. B. Napierja je policija in vojaštvo sicer rešilo smrti v rokah družali, ki je pretekli teden neke noči oblegala ječo, kjer je bil zaprt, toda ta rešitev mu je le za kratko dobo podaljšala življenje. Porotna sodnija ga je namreč v ponedeljek obsodila na smrt na vesalih, in sicer vsled zločina, nad neko 16 letno deklico, Mae Giffin, nad katero je izvršil posilstvo in jo nato umoril. Dan, kdaj se bo smrtna obsodba izvršila, bo določil governor.

DOBLJENO STAVO PLAČAL Z ŽIVLJENJEM

Chicago, Ill. — V nekem salunu na 71. cesti se je 35 letni Anton Samoskas, 7021. So. Talman. ave., v ponedeljek postavil, kako dober pivec je in koliko pijače lahko prenese. Neke drugi moški mu je ponudil stavo, da ne more pol kvarta viske izpiti na en dušek. Stavovila sta in Samoskas je stavo dobil. V rekordnem času je pogoltnil omenjeno količino. Ni pa se dolgo veselil zmage, kajti nekaj ur pozneje je zbolel in v torek umrl.

Iz Jugoslavije.

PLAMENI UNIČUJEJO KMETSKE DOMAČIJE — ŠTEVILNI POŽARI V KRŠKEM IN NA KRŠKEM POLJU. — HUDA NESREČA GOSTILNICA S MERAJCA IZ LJUBLJANE. — SMRTNA KOSA, RAZNE DRUGE VEŠTI IN NOVICE.

V Krškem je gorelo

Krško, 3. aprila. Danes ob pol 10 je začelo nenadoma goriti pri posestniku Ivan Stalner v Krškem. Požar se je radi vetrovnega vremena hitro razširil ter objel tudi sosednjo hišo g. Franca Nagliča. Hitri pomoči domačinov in sosedov se je zahvaliti, da se požar ni prehitro razširil. Gasilcem iz Krškega, Leskovca in Vidma se je posrečilo ogenj omejiti ter ga po 1 in pol urnem gašenju udušiti. Škoda je precejšnja ter ni krita z zavarovalnino.

Na veliko nedeljo ob pol devetih se je zopet pokazal rdeči petelin v vasi Brege pri Krškem. Požar je bil gotovo podtaknjem. Ker je vas velika in ima hiše stisnjene ter krite večinoma s slamo, je bila nevarnost, da se bo razširil po vsej vasi. Toda vreme ni bilo vetrovno. Zato so z dobro voljo gasilcev požar omejili v toliko, da so pogorela le gospodarska poslopja pri treh posestnikih.

Najprvo se je pokazal požar pri posestniku Strgar Uršič v senici ter pozneje v kolarnici in hramu. Vse škode je 15.000 Din a ni krita z zavarovalnino. Drugemu posestniku Barbiču Janezu, ki trpi največ škode, je požar uničil kozolec poln sena, hram, šupo, ves lanski pridelek žita ter vse kmetijsko orodje. Ta ima škode 30.000 Din, ki bo delno krita z zavarovalnino. Tretjemu posestniku Račiču Antonu je zgorela šupa, hram, žito, lanski pridelek vina in poljsko orodje v celokupni vrednosti 20.000 Din, kar tudi ni krito z zavarovalnino.

Na kraj požara so prvi prihili gasilci iz Leskovca, nato pa iz Vel. Podloga, iz Cerkelj, Krške vasi, iz Brežic in tudi gasilci iz Krškega s svojim avtom pod vodstvom g. Jurčiča F. Prihitieli so še gasilci iz Vidma pri Krškem, katerim se je pa pripetila nesreča. Na poti, komaj nekaj sto metrov od požara, je zaradi naglo vožnje padel konj pod voz in takoj poginil. Lastnik Uršič Rupert trpi 2000 Din škode.

Na preklo se je nasadil

Ljubljana, 4. aprila. — Na cesti pri Trojanah se je sinoči hud ponesrečil 28letni gostilničar Ivan Smerajc ki ima gostilno blizu pokopališča pri Sv. Križu. Smerajc je napravil s svojim petletnim sinčkom z motornim vozilom izlet proti Trojanam. Ko se je vračal, mu je privozil nasproti po cesti voz in sicer takoj nenadno, da Smerajc vozila ni mogel več zavreti. Zaletel se je z vso silo v voz, pri čemer je otrok padel v stran, ne da bi se poškodoval. Smerajc sam pa je v loku odletel proti vozu, ki je bil naložen s prekljami. Padel je tako nesrečno, da se mu je zasadila konicasta preklja v levo nogo v pregibu ži-

Rudnik bodo odprli

V bakrenem rudniku, pri Markonjič-gradu v Senjakovem, bodo na dan 1. maja zopet obnovili obrat. — Rudnik je bil celih 25 let zaprt, ker, kakor so se takrat izrazili, se delo ni izplačalo. Pustili so vse in podrli v rudniku vse opore. Sedaj so pa rudnik znova pregledali strokovnjaki in pronašli, da je v rudniku še velike zaloge bakrene rude. Omenjeni rudnik je edini bakreni rudnik v Bosni.

Napaden

V neki ljubljanski gostilni je bil z nožem napaden trgovski sluga France Klemenčič iz Kosez. Med preprirom ga je nekdo sunil z nožem.

Starodavna domžalska hiša zgorela

Vsak kraj ima kako znamenitost, Domžale so imele do zadnjega časa silno staro leseno hišo, ki je ostala še iz dobe, ko so se pričele Domžale razvijati. V noči od 8. na 9. aprila se je začel v hiši ob Ljubljanski cesti poleg sejmišča ogenj, ki je poslopje uničil skoro popolnoma. Zgoreli so tudi vsi pridelki, posrečilo se je pa rešiti živino. Z večjo težavo so rešili 93-letnega prevžitkarja, ki je tam živel.

Smrtna kosa

V Zagrebu v bolnici je umrl Dr. Janko Brejce, rojen na Brezjah pri Kovorju, na Korškem star 65 let. — V Ljubljani je umrl Franc Žuza, davčni upravitelj v pokoj in posestnik. — V Št. Vidu pri Stični je umrla Metka Vencelj, vneta cerkvena pevka.

Nezгода

Prevžitkarica Marija Anžurjeva iz Zaloga, stara 60 let je imela opravka v kuhinji. Nenadno je dobila božjastni nagon ravno ko je prišla za lonec s krompom. Vrela voda se je zlila nanjo in jo nevarno poparila, da so jo morali odpeljati v bolnico.

Dimnik je padel nanj

V Zagorici je 55letni kočar Jože Perko prekrval streho. Pri tem delu se je nanj prevrnil težak dimnik in mu poškodoval prsni koš. Radi resnih poškodb je moral v ljubljansko bolnico.

SIRITE AMER. SLOVENC!

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

The first and the oldest Slovene newspaper in America.

Ustanovljen leta 1891.

Established 1891.

Ishaja vsak dan razun nedelj, ponedeljnikov in dnevoov po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska:

Published by:

EDINOST PUBLISHING CO.

EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave:

Address of publication office:

1849 W. Cernak Rd., Chicago

1849 W. Cernak Rd., Chicago

Telefon: CANAL 5544

Phone: CANAL 5544

Naročnina:

Subscription:

Table with subscription rates for one year, half a year, and three months for different regions.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Zadeva nemškega oboroževanja

Vprašanje, kako in v koliko se naj dovoli oboroževanje Nemčiji, je zadnje dni zopet zelo razburilo francoske kroge v Parizu.

V tem oziru je nastal v Ženevi te dni prav resen spor med angleškimi in francoskimi diplomati. Pri vprašanju evropske razorožitve so francoski zastopniki zahtevali mejo nemškemu oboroževanju in da se to postavi pod strogo kontrolo tozadevne zavezniške komisije.

Obehem pa je francoske kroge razburila vest, da je Nemčija zopet zvišala proračun za svojo armado in orožje.

Zadnja dva dni pravijo poročila, da se je francoska politika zopet nagnila bolj na rusko stran. Francoska diplomacija išče se tesnejših zvez s Poljsko in Malo antanto.

Japonska pokazala svojo barvo

Japonski zunanji minister Koki-Hirota, ki je pred nekaj meseci podal zelo spravljivo in pomirjevalno izjavo, je te dni prišel na dan s popolnoma drugo novo izjavo.

Pravi: "Kadar bomo videli, da se kali v Kitajski mir, bomo nastopali, kakor se bo videlo nam primerno in potrebno."

"Mi ne nasprotujemo zunanjim silam, tudi upoštevamo prejšnje sklenjene pogodbe med Kitajsko in drugimi narodi. Toda Japonska bo v bodoče sama sodila in presojevala razmere na Daljnem vzhodu.

"Japonska ne bo trpela v bodoče, da bi zunanje sile oboroževale Kitajsko z zrakoplovi in municijo, ki bi se rabila za

politične namene na Daljnem vzhodu. Vse take pogodbe in ravnanja, ki bodo ogrožale obstoječi mir in red v Aziji, bo Japonska zavračala in jim bo nasprotovala.

To je bistvo japonske note, v kateri je podala svojo izjavo na našajoče se razmere med Japonsko in Kitajsko ter na razmere, ki vladajo med velesilami in Azijo.

Izjava je jasna in govori jasno: Roke proč od Azije! Mi Japonci smo zaenkrat tu gospodarji in hočemo v Aziji gospodarji ostati.

Napram evropskim velesilam, kakor tudi proti Združenim državam, ki imajo s Kitajsko posebne trgovinske in druge pogodbe, je ta izjava zelo izzivalnega značaja.

Drugi dan smo bili lepo pri maši, kakor se za kristjana spodobi in ob kosilu smo se sešli pri sosedih. Sedli smo za mizo, prinesli so juho, zatem mesnine in drugo in nazadnje pritrese gospodinja veliko skledo regrata s fižolom.

IZ SLOVENSkih NASELJIN

TONE NABIRA REGRAT ... odšel.

Pa tudi jaz, je pristavil sosed in izpodrezavala sva zeleni regrat naprej. Nabrala sva ga skoro en veliki žakelj in dovolj ga bo za cel teden.

Moja najboljša jed spomladi je regrat. Poseben dober je s fižolom in s špehom zabeljen. Ko sem to omenil sosedu, je tudi on pristavil, da ima rajše špehovega, kakor z oljem.

"Nič lažjega kakor to," je dejal sosed. "Čakaj, naročim ženi, da nama skuha fižola za jutri, pa ga nama pripravi z regratom. Boš jedel, Tone?"

In ko sva prišla domov, je moj sosed, ki je jako blaga duša, svoj načrt predlagal svoji boljši polovici. Ta pa ni bila nič kaj dobre volje, kakor so ženske že itak podvržene vremenskim spremembam, pa je tudi sosedka taka.

"Ja, pa misliš, da ga bom jaz zdaj, ko hiš čistim in imam za pomiti še to in ono, trebila? Le pripravi se dedec, tega pa ne bo!"

"Nič se ne huduj, stara," je pohlevno odgovoril sosed. "Natrebila ga bova midva s Tonetom, ki ga bova jedla."

"Tako ja, tako, ampak če mislita, da bi jaz trebila, bi ga pa jutri že ne jedla.

In res, trebila sva ga skoro dve uri. Poln "wash-tub" ga je skoro bilo. "Ali ga bo dovolj?" me vpraša sosed. "Če Bog da, to ga je pa že lepa mera in če bova to-le pojedla, pa še malo fižola vmes, bova sita za cel teden."

Na to sva se poslovila in žena je obljubila, da bo poleg drugega za nedeljsko kosilo pripravila tudi regrat s fižolom, da bo najini želji ustregla. Jaz sem se ji lepo zahvalil in

mer se morete ponašati. Ali hlače še nikoli niso napravile moža, kakor tudi ne klobuk. Nekateri dedci ste taki, da nimate v glavi dosti in nimate svojih glav za nič drugega, kakor da na iste svoje klobuke natikavate. That's all!" je povdarila krepko.

Taki so bili leviti, ki jih nam je brala sosedka. Nič kaj prijete. Jaz sem že kapituliral, ker se sosed, ki mi je napravila tako dober regrat s fižolom, nisama hotel zameriti. Dajta se sama, sem si mislil, ker vem, da posredovati med ženo in možem ni nikoli dobro, pa tudi potegneta in se oba navalita na zunanjšega nasprotnika.

Tudi moža je ugnala. Le na koncu ji je še zabelil s tole narodno pesmijo o hlačah, ki jo baje pojo tamkaj, kjer je moj sosed doma:

"Lepa beseda hlače, vsaktera jih časti, naj so ozke ali široke, naj so kmečke ali gosposke: Hlače so en zavber gvant, naj jih nosi mož al fant..."

Naj reče kdo kar hoče, z zanimanjem sem poslušal to pesem, ki jo je pel sosed. Saj take himne jaz še nisem nikoli slišal. Tudi njegova boljša polovica je z vidno ganjenostjo zrla na pol nosno na svojega moža, ki ji je zapel tako lepo pesmico. Sam pri sebi sem miral. Poglej, kaj ljudje vse znajo. Kamorkoli greš, se vedno kaj naučiš.

Drugače ne vem nič novega. Vreme imamo kisto in še vedno bolj hladno kakor gorko. Regrata in fižola sem še danes, v ponedeljek, sit. Teknil mi je, da še nikoli tako.

Pozdrav vsem širom Amerike! Tone s hriba.

INDIANAPOLIS ČESTITA MILWAUKEE

Indianapolis, Ind. Ne da mi vest miru, moram čitatelj Amer. Slovencev sporočiti, da smo bili tudi iz Indianapolis povabljeni na slavnostno prireditev v Milwaukee, Wis., ki se je vršila v nedeljo, 15. aprila v dvorani presv. Trojice, v počast našemu sedanjemu maršalu Rev. Fathru Viktorju Rogulju.

Prav lepo je bilo vse izpeljano, da boljše skorbi ne moglo biti. Pevski zbor presv. Trojice je zapel številno lepih pesmi, kar se mi je še posebno dopadlo. Govorniki so bili tudi različni, ki so veliko dobrega povedali, zlasti so povdarjali, kako potreben je list Amer. Slovencev. Posebna hvala Mr. Brussu, ki je velik in bogat mož, katerega ni bilo sram se pridružiti med nas in je napravil tudi tako lep in poučljiv govor. Kdo bi mislil, da je Mr. Rally tako sposoben govoriti. Res, čast mu, veliko dobrega je povedal. Hvala Mr. Rally. Za jesti in piti smo imeli dovolj in je pive še ostalo. Prav lahko je žal vsakemu, ki se tega sestanka ni udeležil, ker je

Frank Deželan. UDELEŽITE SE SEJE

Sheboygan, Wis. Opominjam vas članice podružnice štev. 1, SZZ., da se udeležite seje, ki bo v torek 1. maja. Po seji bomo igrali karte in za dve najboljši igralci bosta dve nagradi. Nagrade bodo prinesene na sejo in najboljši igralce, jih bodo dobile.

Pomnite cenjene sosesre, da je maj zadnji mesec za kampanjo za novo članice. Ako ima katera novo članico, naj jo pripelje na sejo, da se jo vpiše. Bilo bi prav, da bi jih prišlo čim večje število ki bi se vpisale, kar bi bilo zlasti lepo za našo podružnico in v veselje in zadovoljnost članicam.

Sosesre, ne ozirajmo se na prazne pogovore. Držimo skupaj, ker nas veže dolžnost, in skupno delujemo, za dobrobit lastne podružnice. Se vam priporočam, da greste na delo za nove članice in jih dobiste kolikor mogoče veliko število. Na svidenje na seji v torek 1. maja. Pozdrav vsem.

Theresa Zagozen, pred.

Slaba kupčija. — Lepega odjemalca ste mi pripravili! Dal sem mu \$1000 blaga na kredit, zdaj je pa napovedal konkurz.

Dobra služkinja. — Čujte, Nežika, tale porcelanasta posoda je zelo stara. Pazite torej na njo.

Pred sodiščem. — Zakaj niste oddali denarnice takoj, čim ste jo našli? Saj ste bili samo nekaj korakov oddaljeni od policijske stražnice.

Mati in hči. — Dušica, saj sem ti že večkrat rekla, da drži roko na ustih, kadar kašljaš.

Kazen mora biti. — Hej, po biča, zakaj pa pretepata svojega tovariša?

Dosledna. — Koliko ste stari, gospodična? — 18 let.

Drago gledališče. — Novoporočena dobita po pošti darilo — dve gledališki vstopnici in listek, na katerem je napisano: Uganite, od koga?

Držimo skupaj, ker nas veže dolžnost, in skupno delujemo, za dobrobit lastne podružnice. Se vam priporočam, da greste na delo za nove članice in jih dobiste kolikor mogoče veliko število. Na svidenje na seji v torek 1. maja. Pozdrav vsem.

Theresa Zagozen, pred.

TARZAN V NOTRANJOSTI ZEMLJE

(55)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

V divjanju silne nevihte se je Jana spomnila, da je Jason popolnoma neznan, s kako strašno silo divjajo nevihte na Pellucidariu. Vedela je, da ne ve, v kako strašni nevarnosti se nahaja.

Tako silne nevihte Jana še ni doživela v celotnem svojem življenju. Ognjene strele so švigale kakor strašne kače, vihar je tutil in dež je bil v obratu in po života, kakor bi bil iz klenjenca.

Nekaj časa je tako gledala v divjanje vode in nevihte. Do obupa je prignalo in že je mislila, da ni vredno več živeti. Kar vrgla bi se v te divje valove in tam umrla, kakor je tam končal Jason po njeni krivdi, kakor si je mislila. Voda se je pa vedno dvigala in neka skrivna moč jo je prisilila, da se je začela tudi ona umikati narasčajočim valovom, ko so jo že dosegli. Proti svoji volji je to storila in ni vedela, kaj jo je gnalo do rešitve.

Jason Gridley, vaje vsakovrstnim tropičnim nevihtam po Kaliforniji in Arizoni, je vedel, kako lahko ga v teh skalkih soteskah zalije voda, a kaj tako strašnega vendar ni pričakoval. Kimalu se je znašel sredi valov, iz katerih se ni mogel rešiti. Lovč se za razno vejevje, ki ga je voda nosila s soboj, je le prehitro opazil, da mu je voda odnesla tudi puško! Ko se je stegnil, da bi rešil to tukaj tako potrebno orožje, ga je voda izpodnesla in odbrzela z njim naprej.

DENARNE POŠILJATVE v Jugoslavijo, Italijo in vse druge države pošiljamo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu. Denar dobijo prejemniki po pošti direktno na dom brez odbitka. Ker se cene pogosto menjajo, računamo po cenah onega dneva, ko prejmemo denar. -- Včeraj so bile naše cene: Dinarji: Za \$ 2.70..... 100 Din. Za \$ 5.00..... 200 Din. Za \$ 10.00..... 400 Din. Za \$ 12.25..... 500 Din. Za \$ 24.00..... 1000 Din. Za izplačila v dolarjih: Za \$ 5. pošljite.....\$ 5.25 Za \$ 10. pošljite.....\$ 10.85 Za \$ 15. pošljite.....\$ 16.00 Za \$ 25. pošljite.....\$ 26.00 Za \$ 40. pošljite.....\$ 41.25 Vsa pisma in pošiljateve naslovite na: John Jerich (V pisarni Amerikanskega Slovence) 1849 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILL.

PROBLEM PRISELJENCA

INOZEMSKI MOŽ AMERIKANKE

VPRAŠANJE: Ako ženska, ki je ameriška državljanica, se poroči v starem kraju z inozemcem, more ga dovesti v Združene države kot priseljenca izven kvote?

ODGOVOR: Po sedanjem zakonu ima inozemski mož Amerikanke pravico do izvenkvotne vize le tedaj, ako se je poroka izvršila pred dnem 1. julija 1932. Za kasnejše poroke velja le pravica do prednosti v kvoti. Toliko velja, kar se tiče kvote. Da-li inozemski soprog pa zares dobi vizo, je odvisno od okolščine, da-li bo v stanu prepričati ameriškega konzula, da ne pade na breme javne dobrodelnosti (not likely to become a public charge). Z drugimi besedami bo moral dokazati, da tudi, ako ne bo delal v Ameriki po svojem prihodu, ima on, žena ali kdo drugi zadosti sredstev, da se bo preživljal brez javne podpore. Tako garancije zahtevajo konzuli tudi od onih, ki so izven kvote.

STROŠKI ZA PASPORT IN VIZE

VPRAŠANJE: Koliko mora naturalizirani državljan plačati ameriški potni list? In koliko stanejo vize na tem pasportu?

ODGOVOR: Pristojbina za ameriški pasport znaša \$9 in \$1 treba plačati za prošnjo. Skupni strošek je torej \$10. — Kar se tiče pristojbin za vize, Belgija, Čehoslovakija, Dansko, Finsko, Norveško, Švedsko, Švica in večina ameriških republik ne zahtevajo vize. Razine države so nedavno znižale pristojbino za vizo: Poljska na \$4, Avstrija, Bulgarija, Francija in Jugoslavija na \$2 in Nemško na 50c.

PRISLJENCI IZ KANADE

VPRAŠANJE: Sem naturaliziran kanadski državljan, ravnotako moja žena. Moj sin, ki mu je sedaj 18 let, se je rodil v Kanadi. Ali moremo priti v Združene države kot priseljenca izven kvote?

ODGOVOR: Le vaš sin, ki se je rodil v Kanadi, ima pravico do izvenkvotne vize. Vi in vaša žena sta podvržena kvoti one zemlje, kjer ste se rodili. Okolščina, da ste postali kanadski državljan po naturalizaciji, nič ne spreminja v tem pogledu. Ob tej priliki omenjamo, da dandanes tudi inozemci, ki so izven kvote, le težka dobivajo vizo, kajti konzuli zahtevajo obširne garancije, da ne bo priseljenec padel na breme javnega dobrodelstva. To pa radi nezaposlenosti v Združenih državah.

KOLIKO ANGLEŠČINE SE ZAHTEVA OD KANDIDATA ZA DRŽAVLJANSTVO?

VPRAŠANJE: Kako znanje angleščine se pravzaprav zahteva od prosilca za naturalizacijo? Razumem angleški in ga govorim, seveda s tujerodnim naglasom. Ali pisati angleški mi gre precej trdo.

ODGOVOR: Od prosilca za naturalizacijo se zahteva, da se more pogovarjati v angleščini, razumeti druge in izražati se v angleščini. Mora pač razumeti ona vprašanja, ki jih stavi nanj naturalizacijski uradnik, ko ga vprašuje o ameriški vladi itd. Vzorec takih vprašanj imate v knjizici "How to Become an American Citizen", ki se prodaja za 25 centov.

Tujerodci, ki pohajajo večerne ali državljanske tečaje, navadno pridobivajo precej dobro izgovorjavo angleščine, tujji akcent pa ni nikaka ovira. Nikdo ne more pričakovati od tujerodca, niti od najbolj izobraženega, da izgovori angleški kot človek, ki je pohajal ameriške šole. Pisati angleški ni težka stvar. Pa tudi ob izpitu za naturalizacijo ni nikake izkušnje, kako kdo zna pisati angleški. Edino, kar se zahteva, je, da zna prosilec podpisati svoje ime v "angleškem" črku.

"DOBER MORALNI ZNAČAJ" ZA DRŽAVLJANSTVO

VPRAŠANJE: Ali more člo-

vek, ki je bil kaznovan radi prestopka občinske naredbe, zaprositi za državljanstvo? Vprašujem to, ker treba v prošnji odgovorjati na vprašanje, da-li je bil prosilec aretiran, in ker morajo priče potrditi "dober moralni značaj" kandidata.

ODGOVOR: Zakon zahteva, da mora kandidat za naturalizacijo napraviti vtis na sodnika, da je "človek dobrega moralnega značaja". Nekateri sodniki so jako strogi v tolmačenju, kaj pomenja "dobri moralni značaj", drugi sodniki so bolj širokodušni. V splošnem pa se lahko reče, da aretacija ali kaznovanja z globo radi malenkostnega prestopka kake občinske naredbe ni nikakva ovira. Na drugi kdor je bil v petih letih pred prošnjo kaznovan radi resnega prestopka ali zločina (kot so bigamija, tatvina, rop itd., ni pripuščena k državljanstvu).

NEPISMENOST MED TUJERODCI

VPRAŠANJE: Kako visoka je nepismenost med tujerodci?

ODGOVOR: Po ljudskem štetju od 1. 1930 je bilo v Združenih državah 13,217,000 v starosti 10 let ali več. Od teh je bilo 1,304,000 oziroma 9.9% nepismenih.

NATURALIZACIJA ZENE AMERISKEGA DRŽAVLJANA

VPRAŠANJE: Postal sem pred kratkim ameriški državljan. Kdaj more moja žena postati državljanica?

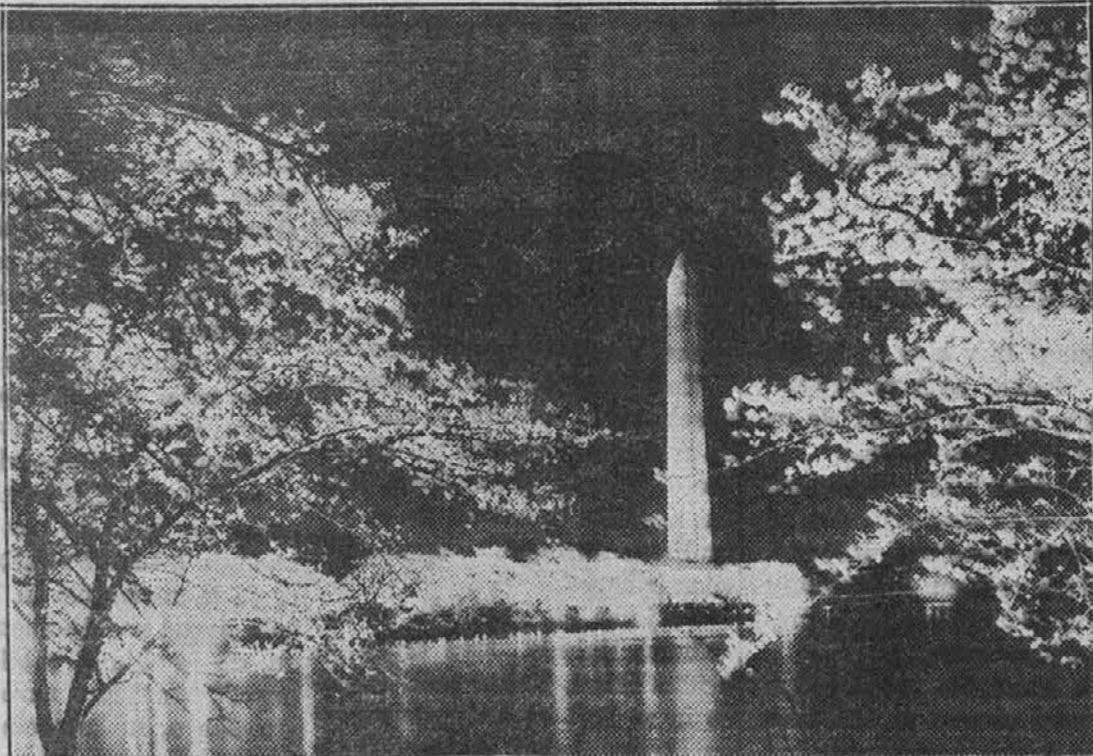
ODGOVOR: Vaša žena ne potrebuje "prvega papirja". Od nje se le zahteva, da dokaže enoletno bivanje v Združenih državah. Ako je torej v Ameriki več ko leto dni, more takoj vložiti prošnjo za naturalizacijo. Plačati mora običajne naturalizacijske pristojbine (ki so bile sedaj znižane na polovico). S prošnjo mora vložiti pristojbino za spričevalo o prihodu (\$2.50), razun ako je prišla v Ameriko pred dnem 29. junija 1906. V splošnem velja za ženo ameriškega državljana isto postopanje kot za vsakogar razun kar se tiče "prvega papirja" in enoletnega bivanja. Mora torej privedi dve priči, ki naj svedočita o njenem dobrem moralnem značaju in da je vsaj eno leto bivala v Združenih državah.

KAZEN ZA BIGAMIJO

VPRAŠANJE: Kaj tvori zločin bigamije in kakšni kazni je podvržen?

ODGOVOR: Ako žena oziroma mož še živi, in se druga zakonska polovica zopet poroči, je izvršen zločin bigamije, razun ako je šlo za zakonito razporoko. V splošnem države Unije nalagajo kazni od največ pet let zapora. Mnoge države dodatno nalagajo tudi globe.

IDILA V WASHINGTONU

Pogled na cvetoče japonske črešnje ob Tidal Basin v prestolici Washington. V ozadju se vidi Washingtonov spomenik.

VLADA NE DAJE VEČ BREZPLAČNO SEMEN

VPRAŠANJE: Kako se more dobiti brezplačno semena za cvetlice in zelenjavo od vlade?

ODGOVOR: Federalna vlada je že pred leti končala razpošiljati semena zastoj.

ZAKON O MINIMALNIH MEZDAH V DRŽAVI NEW YORK

VPRAŠANJE: Ali se zakon o minimalnih mezdah v državi New York razteza tudi na možke delavce? Kaj minimalna mezda v pralnicah (laundries)?

ODGOVOR: Zakon države New York o minimalnih mezdah, ki je v veljavi od aprila 1933, štiti le ženske in nedoletnike v vseh poklicih, razun v poljedelstvu in hišnem delu. Kar se tiče minimalne mezde v pralnicah, se določa, da nobena ženska oziroma nedoletnik ne sme dobiti manj kot 31 centov na uro za štiri-rideseturni teden. Za "overtime" treba plačevati podruho uro za vsako uro. Ako se dela manj kot 40 ur na teden, treba dodati bonus od 10%.

NRA IN GROCERISKE ŠTACUNE

VPRAŠANJE: Kontrolira kodeks o grocerijah na drobno, koliko ur sme štacuna ostati odprta?

ODGOVOR: "Retail grocery code" določa, da, ako 75% vseh grocerijskih štacun v mestu sklene, da naj velja enaka ura, ko se štacuna odpre oziroma zapre, da tak program mora veljati za vse štacune. Ta sporazum je torej obvezen za vse, doba sporazuma pa ne sme presegati leto dni. Ure pa ne smejo biti manj kot 63 na teden.

"Vsak naj spozna, da brez agitacije za katoliški list smo vsi zakopani v tihi, sramotni grob in naš mili narod ne bi dobival prepotrebnega bodrila."
— Rev. P. Cyril Zupan.

SMRTNA OBSODBA

Novo mesto, 11. aprila. — V lanskem tednu po beli nedelji je bila noč od torka na sredo noč groze, noč umora Amalije Anžlovarjeve pri Sv. Roku. Letos je bila noč od torka na sredo po beli nedelji noč zadnje pokore Andreja Malija, ki mu je z jutrom prinesla smrt. Da smo letos imeli Veliko noč 14 dni prej kakor lani, tega Andrej Mali ni kriv. Naključje je hotelo, da se je kazni za zločin izvršila natanko po pratiki, četudi z majhno razliko v datumih. ...

Truplo Andreja Malija bo jutri v grobu, Karel Hart in njegov pomočnik sta odpotovala že z dopoldanskim vlakom, zadnje dejanje šentvriške tragedije je končano, življenje teče dalje, — ali Novo mesto je še nekam mrzlično pod vtisom justifikacije in nekaterih podrobnosti iz obsojenceve poslednje noči.

Andrej Mali se je pred zadnjo nočjo še lahko dal fotografirati na sodnijskem dvorišču, da bodo slike za spomin sorodnikom, ki jim je nekrivim in tugujočim nakopal žalost in sramoto. V mraku je bil dalje časa pri njem kapiteljski vikar Franc Kek, ki ga je spovedal, mu prinesel verskih knjig in mu tudi sicer nudil duševno, versko tolažbo. Pozneje sta bila dalje časa pri njem brat Tone in Marija Golmajerjeva. Prosila ga je ona: "Oprostite mi, pa samo to te še lepo prosim: povej po pravici, da nisem kriva!"

Andrej pa se ni vdal. Ponudil je Mariji slaščic, ki so mu jih bili prinesli svojci, potem je odločilno odgovoril: "Jaz ve vem, kako je bilo, pa tudi ti veš. Če bi mi ne bila stregla in prigovarjala, bi ne prišel na vešala."

Marija ga je ponovno jokaje preprošala, da bi zmanjšal njeno grozo, do polnoči je bila z drugimi v njegovi celici, potem se je solzna poslovila. Takoj nato je ves bled odšel v svojo celico tudi brat Tone.

Vsi trije so se videli še enkrat in sicer pri maši, ki jo je ob pol 5. zjutraj čital vikar Kek v jetniški kapelici. Andrej in Tone sta pristopila k obhajilni mizi. Od maše so potem vsi trije odšli v Andrejevo celico. In že se je približal čas slovesa.

Mati pokojne Amalije, Andrejeva tašča, je poslala svojemu zetu v celico neko nabožno knjizico, da bi mu bila v tolažbo. Andrej jo je zvesto prebiral. Pred justifikacijo so se zbrani sodniki v obsojencevi celici ganljivo poslovili od njega, ga vsi objokani neprestano poljubljali.

Z naglim okretom je Andrej posegel po naškrobljenem ovratniku in črni kravati, kar je bilo oboje na njegovi postelji. Počasi, ne da bi trepetal, ravnodušno si je zavezal kravato.

Tone je jokal, Marija takisto, Andrej pa je pred uklenitvijo še bled poiskal tolažbe v čaši vina, ki mu jo je ponudil vikar Kek. Trikrat je izpil potem pa še pokadil poslednjo cigareto. Obleden v zeleno lovsko obleko in nizko sklonjenih uklenjenih rok je nastopil svojo zadnjo pot po mračnem sodnem hodniku na dvorišče.

Dobrih šest korakov od kola s kavljem so obsojenca pričakovali: sodnik Jože Prijatelj; državni tožilec dr. Rus, zapisnikar

pristav Tratnik, primarij dr. Pavlič in orožniški major Gligo-drugem kotu sodišča in pa izvršilci. Smrtna kazen se izvrši v priševalec smrtne obsodbe Karel Hart s svojim mladim pomočnikom, obleden v črno obleko, z belimi rokavicami na rokah in z visokim cilindrom na glavi. Vanj so bile najpozorneje uprte oči tistih radovednežev, ki so se spravili v kapiteljski zvonik, od koder je razgled na sodno dvorišče.

Čim je prišel Andrej v spremstvu paznika in duhovnega tožilnika, mu je sodnik kratko sporočil: — Andrej Mali, nad vami se zdaj izvrši smrtna kazen.

Andrej je samo še mirno izrazil zadnjo željo: "To še prosim gospod sodnik, naj se objavi, da tistih umorov, ki so jih še meni pripisovali, nisem izvršil jaz — da ne bodo moji sorodniki zaradi tega trpeli!"

Njegovi sorodniki, ki so ga prišli obiskat, so med tem žalostni, v neutišni boli stopali zunaj pred sodiščem. Lepo se je že zdaniho.

Točno ob 5:32 je Karel Hart sprejel Andreja Malija in izvršil svojo kruto dolžnost. Ali izvršil jo je izredno naglo — že v dveh minutah. Andrej Mali je bil 67. obsojenec, nad katerim je doslej Karel Hart izvršil smrtno obsodbo.

Na Andrejeve prsi, ki jih je takoj po justifikaciji razgali krvnikov pomočnik, je primarij dr. Pavlič naslonil slušalko in čez 11 in pol minute ugotovil, da je srce nehalo biti.

Ko je še Karel Hart po zgledu nekdanjih krvnikov Seyfrieda in Langa srtel bele rokavice in jih vrvel mrtvecu pod noge z besedami: "Nisem kriv tvoje smrti!" — je bila njegova dolžnost opravljena. Hart se je odkril pred sodnikom in mu javil: "Pravdi je udovoljeno!"

Pol ure po justifikaciji je bilo truplo prepeljano v mrtvašnico na starem pokopališču. Mrtvašnica je bila odprta ves dan in na odru je ležal Mali v črni kersti. Nad krsto je visel iz umetnih cvetic spleten venec z napisom: "Zadnji pozdrav — družina Malij". Na sredi krste pa je bil položen šopek narcis. Ves dan so prihajali na pokopališče ljudje, zlasti pa ženske.

Če sorodniki dobijo dovoljenje za prevoz v domači kraj, bo truplo odpeljano jutri zjutraj ob 4. V nasprotnem primeru bo Andrej Mali pokopan ob pol 7. zjutraj na novem pokopališču.

Novo določbe o izvešanju smrtne kazni

Izvršitev smrtne kazni na Andreju Maliju v Novem mestu je prva justifikacija v Sloveniji po jugoslovanskem zakoniku o sodnem kazenskem postopanju, ki je v veljavi od 1. januarja 1930. Zato navajamo v naslednjem nekaj zadevnih zakonskih določb, ki bodo čitatelje zanimale.

Vsaka pravomočna sodba, s katero je izvestna oseba proglašena za krivo, se mora izvršiti takoj, čim se ugotovi, da ni za izvršitev nobene zapreke. Smrtna kazen se ne sme izvršiti, preden se ne ugotovi, da obsojenec ni pomilošen. Izvršitev smrtne kazni kakor tudi kazni na prostosti ustavi duševna ali močnejša telesna bolezen, pri ženskah tudi nosečnost, dokler trajajo te zapreke; pri porodnici pa, dokler ne mineta dva meseca od poroda. Če ima obsojenec nalezljivo bolezen, se sme odgoditi izvršitev kazni.

Smrtna kazen se izvrši v prostoru, nedostopnem širšemu občinstvu, drugi dan zjutraj, ko se je obsojencu priobčilo, da se bo izvršila. Ob nedeljah in praznikih smrtne kazni ni izvrševati. To priobčitev izvrši sodišče, ki je sodilo na prvi stopnji, vpričo državnega tožilca ter opozori obsojenca, naj se pripravi na smrt, če želi s svojim duhovnikom, ki mu ga določijo, če ga ne izbere sam. Po potrebi opozori sodišče obsojenca, da se ne bo izvršitev kazni z ničemer zadržala, tudi ne s cigarkoli prošnjo za pomilostitev. Razen službenih oseb, ki so

pozvane za to, smejo posetiti obsojenca njegovi sorodniki in družini. Le še majhna grupa oseb, s katerimi želi govoriti ali jih samo videti.

Smrtna kazen se izvrši v priševalec smrtne obsodbe Karel Hart s svojim mladim pomočnikom, obleden v črno obleko, z belimi rokavicami na rokah in z visokim cilindrom na glavi. Vanj so bile najpozorneje uprte oči tistih radovednežev, ki so se spravili v kapiteljski zvonik, od koder je razgled na sodno dvorišče.

Čim je prišel Andrej v spremstvu paznika in duhovnega tožilnika, mu je sodnik kratko sporočil: — Andrej Mali, nad vami se zdaj izvrši smrtna kazen.

Andrej je samo še mirno izrazil zadnjo željo: "To še prosim gospod sodnik, naj se objavi, da tistih umorov, ki so jih še meni pripisovali, nisem izvršil jaz — da ne bodo moji sorodniki zaradi tega trpeli!"

Njegovi sorodniki, ki so ga prišli obiskat, so med tem žalostni, v neutišni boli stopali zunaj pred sodiščem. Lepo se je že zdaniho.

Točno ob 5:32 je Karel Hart sprejel Andreja Malija in izvršil svojo kruto dolžnost. Ali izvršil jo je izredno naglo — že v dveh minutah. Andrej Mali je bil 67. obsojenec, nad katerim je doslej Karel Hart izvršil smrtno obsodbo.

Na Andrejeve prsi, ki jih je takoj po justifikaciji razgali krvnikov pomočnik, je primarij dr. Pavlič naslonil slušalko in čez 11 in pol minute ugotovil, da je srce nehalo biti.

Ko je še Karel Hart po zgledu nekdanjih krvnikov Seyfrieda in Langa srtel bele rokavice in jih vrvel mrtvecu pod noge z besedami: "Nisem kriv tvoje smrti!" — je bila njegova dolžnost opravljena. Hart se je odkril pred sodnikom in mu javil: "Pravdi je udovoljeno!"

Pol ure po justifikaciji je bilo truplo prepeljano v mrtvašnico na starem pokopališču. Mrtvašnica je bila odprta ves dan in na odru je ležal Mali v črni kersti. Nad krsto je visel iz umetnih cvetic spleten venec z napisom: "Zadnji pozdrav — družina Malij". Na sredi krste pa je bil položen šopek narcis. Ves dan so prihajali na pokopališče ljudje, zlasti pa ženske.

Če sorodniki dobijo dovoljenje za prevoz v domači kraj, bo truplo odpeljano jutri zjutraj ob 4. V nasprotnem primeru bo Andrej Mali pokopan ob pol 7. zjutraj na novem pokopališču.

Novo določbe o izvešanju smrtne kazni

Izvršitev smrtne kazni na Andreju Maliju v Novem mestu je prva justifikacija v Sloveniji po jugoslovanskem zakoniku o sodnem kazenskem postopanju, ki je v veljavi od 1. januarja 1930. Zato navajamo v naslednjem nekaj zadevnih zakonskih določb, ki bodo čitatelje zanimale.

Vsaka pravomočna sodba, s katero je izvestna oseba proglašena za krivo, se mora izvršiti takoj, čim se ugotovi, da ni za izvršitev nobene zapreke. Smrtna kazen se ne sme izvršiti, preden se ne ugotovi, da obsojenec ni pomilošen. Izvršitev smrtne kazni kakor tudi kazni na prostosti ustavi duševna ali močnejša telesna bolezen, pri ženskah tudi nosečnost, dokler trajajo te zapreke; pri porodnici pa, dokler ne mineta dva meseca od poroda. Če ima obsojenec nalezljivo bolezen, se sme odgoditi izvršitev kazni.

Smrtna kazen se izvrši v prostoru, nedostopnem širšemu občinstvu, drugi dan zjutraj, ko se je obsojencu priobčilo, da se bo izvršila. Ob nedeljah in praznikih smrtne kazni ni izvrševati. To priobčitev izvrši sodišče, ki je sodilo na prvi stopnji, vpričo državnega tožilca ter opozori obsojenca, naj se pripravi na smrt, če želi s svojim duhovnikom, ki mu ga določijo, če ga ne izbere sam. Po potrebi opozori sodišče obsojenca, da se ne bo izvršitev kazni z ničemer zadržala, tudi ne s cigarkoli prošnjo za pomilostitev. Razen službenih oseb, ki so

POTNIŠKI UPRAVITELJ FRENCH LINE NA INSPEKCIJSKEM POTOVANJU

M. Marcel Delaporte
Novo imenovani potniški upravitelj, Monsieur Marcel Delaporte, je odpotoval iz New Yorka na inspekcijsko potovanje ter bo obiskal vse generalne agente Francoske proge v Združenih državah in Kanadi. Odkar je bil imenovan na to važno mesto je zelo aktiven v reorganiziranju vseh departmentov. V svojem delu je zelo uspešen.

ZAHVALA

Sheboygan, Wis.

Prav lepo se zahvalim mojim prijateljicam in prijateljem, ker si nisem mislila, da kdo ve za moj god, Helena, ko sem že prekoračila pet križev, in zdaj so se spomnili na mene. Zvečer, 14. aprila je prišla k meni sosedova punca, da me je zamotila da se nisem odpravila od doma. In nato slišim, da se od zunaj harmonike oglasijo in vrata odprejo in zakličijo "surprise." In vse pridejo obložene noter in za njim se pa privali sodcem pive. Hitro mize na pravijo in jih obložijo z dobrimi jedili. Ena mi podaja cake v roke, druga šopek cvetic in druge mi čestitajo k mojemu godu. To so sledeči. Mr. Mrs. Grandlić. Mr. Mrs. Klančar. Mr. Mrs. Mekak. Mr. Mrs. Bregar. Mrs. Meta Eržen. Mrs. Kotnik. Mrs. Weis. Mrs. Rafolt. Mrs. Milavc. Mrs. Mohar. Mrs. Ribič. Mrs. Gorenc. Mrs. Tegel. Mrs. Pečnik. Mrs. Šušar. Mrs. Repenšek. Mrs. Jakovec. Mrs. Bovhan. Mrs. Skriner. Mrs. Udovič. Mr. Biček. Mr. Iljarš. Mr. Konec. Mr. Babošek. Miss Grandlić. Miss Mohar. Miss Jakovec. Miss Bovhan. Najlepše se zahvalujem tistima dvema, ko sta vse to imele v rokah in ko sta tako na lep način to v redile. Zdaj se najlepše zahvalujem za tako lepo darilo, ko ste mi ga poklonili v dar. Tega dneva ne bom pozabila vse moje življenje. Vedno se bodem spominjala svojih prijateljic in prijateljev in vedno sem pripravljena, povrniti o vsaki priložnosti kar bo v moji moči.
Mrs Helena Kregel
214 N. Water Stt.

INSULL PRED SODNIJO

Slika je bila vzeta pred turško sodnijo v Istanbulu, ko se je Samuel Insull (v ospredju) poganjal, da se ga oprost.

ZAMETENE STOPINJE

Avtoriziran prevod iz francoščine
Spisal **HENRY BORDEAUX** Prevela **KRISTA HAFNER**

Toda zakaj je ob tem smehu ostala Tereza tako resna? Hitro se je bila privadila vsem udobnostim bogastva, v srcu pa ni bila nanj prida navezana. Ko ga je zdaj vsaj deloma izgubila, ni mogla biti zanjo to posebno težka odpoved.

Zakaj se je zdaj tako rad spominjal teh prizorčkov, ki so govorili v njen prilog, in zakaj mu je bilo ob njih tako sladko žalostno? Ko se je po prelomu večkrat nehote spominjal preteklosti, je želel, da bi bila ona že mrtva. Zdaj, ko je umirala, ko je morda že umrla, se je izpraševal, če se v trpki zavesti, da ona še živi, ne skrivajo kljub vsej grozoti še neka nežnost.

Jo je še ljubil? Prepodil je to nepotrebno misel. Naj jo že ljubi ali ne, ni bil izmed tistih slabšičev, ki jih srce zavaja v še grše slabosti. Sočustvoval bo z njo ob zadnji uri, igral bo vlogo človeka, ki odpušča, in nesel bo na Sveti Bernard to zadnjo popotnico. Okoliščine to od nje zahtevajo; sicer ne bi bil nikoli voljan sniti se z njo. Nikoli, nikoli, nikoli ne po tem odhodu.

Jo bo videl? Čez nekaj ur jo bo videl. To je bila stalna točka, okoli katere se je vrtil in h kateri ga je vlekle tisoč vezi, ki so se bolj in bolj zadrževale. Nagnosko je iskal njeno sliko. V svoji sobi jih je imel več; po vsej hiši so visele. Kadar obešamo takole na stene spomine svoje sreče, menimo, da smo se te sreče polastili za zmeraj, ker smo jo pač uživali. Naša je bila in nobena stvar na svetu, mislimo, je nam ne more več ugrabiti. Toda niti naša preteklost ni stalna: vedno niha. Le če smo še vedno srečni, je tudi naša minula sreča trdna. In izdajstvo je predvsem zato tako strašno, ker nas ne muči samo s sedanjo bridkostjo, ampak se dotika tudi preteklosti in jo spreminja v kup razvalin.

Zdaj je iskal v preteklosti Terezin obraz, ki se ga je bal; hipoma pa se je domislil, da mu Julka vsak dan sproti kaže njegove poteze. Njene lasje so mehki in lahki, vendar nekoliko svetlejši, kakor so bili mamini — ah, kakšne čudovite lase je imela Tereza! Bili so težki, živi in le s težavo jih je vezala v kito, bili so rjavi kakor kostanj, preden dozori in začne rjaveti. In njene oči, posebno še njene oči, njene svetlorjave oči, iz katerih je odsevalo toliko laskanja, takšna globina, in zlasti še neka divja mehkost, kakršno občudujemo v gorskih ribnikih, kadar jih obsveti solnce. Otrokov obrazek je bil bolj podolgovat, brada bolj odločna in poteze bolj zaprte; to je Julka podedovala po njem. Toda čemu ta primera? In že je slika nezveste žene, ki jo je tako nerodno priklical v življenje, postala določnejša in se večala, kakor tisti obrisi, ki se mahoma pojavijo ob koncu drevoreda, se bližajo in nam rastejo pred očmi.

Da bi ubežal tej sliki, je zapustil sobo, v kateri je preteklost oživila, in so zrcalila, zgribana od svetlobe, znova odsevala njeno sliko. Zatekel se je v svoj kabinet. Oddklenil je miznico in izvlekel kup zmečkanih pisem. Ob teh pričah in užival ob njem. Potem je spoznal, da je kljub vsemu še mogoče živeti, da more biti mogoče in da ga čakajo še čuda lepí dnevi. V naglici je porazdelil pisma, ki jih je imel v roki in ki jih je tako dobro poznal. Tista, ki niso bila njegova, ampak se jih je bil polastil, da je črpal iz njih čim več strupa gotovosti, je odložil, ne da bi jih bil razvezal — kakor bi mu čustvo prepričanja vzbujalo novo spoštovanje. Obdržal je le dve,

ki sta bili naslovljeni nanj in v katerih je bilo priznanje in prošnja. Kakor nam prsti sami zaigrajo znano melodijo, tako ju je znal že na pamet, vendar pa ju je po sili znova bral.

Prvo je bilo pisano iz neke hiše v Mozartovi ulici, kamor se je bila zatekla žena tisti dan po prelomu. Začenjalo se je s solzami, tožbami, ječanjem in prošnjami; v rednem ponavljanju iste stvari je postajalo enolično. Nato pa je prešlo v zagovor in prosila je milosti:

„... Ne, to ni mogoče, Mark, nisi me za vedno zavrgel. Ti ne veš, kako grozno je biti brez otroka, brez moža, brez strehe, brez vsega; kaj se pravi zgubiti vse to hkrati. V meni ni ognja, zebe me, lačna sem, sram me je, okrog in okrog me obdaja noč. V srcu kliče Julko in ona me ne sliši. Bodi usmiljen, kakor si usmiljen do reveža, če me že ne ljubiš več. Če me pa ljubiš, poslušaj moj jok! Zaradi mojega trpljenja in mojega kesa mi odpusti!“

S povešeno glavo sem poslušala tvoja trda očitanja. Ničesar nisem tajila; da, laže mi je bilo, ker se nisem lagala. Laž mi je vedno težko dela. Toda ne verjemi, da sem v resnici toliko zagrešila. Me li po osmih letih skupnega življenja še vedno tako slabo poznaš, da mi prisojaš toliko podlosti in nizkosti? Te sramote ne morem prenašati. Spoznaj me bolje, prosim te. In pa, saj me moraš, kajti ne smeš me obsoditi kar tako. Ne vem, kakšne so druge žene; najbrže se znajo bolje ravnati v dobrem in v zlem. Jaz pa sem vsa slaba in vsak dan drugačna in drugačna pozimi ko spomladi. Nikoli te nisem zavestno goljufala. Pri najini hčerki ti to prisegam in lahko mi verjameš. Zlo delamo, ne da se tega zavedamo, le ker nas zlo najprej premoti. Potrebnovala sem varstva in podpore, ti pa se nisi nikoli vznemirjal radi mene. Moj Bog, ničesar ti nočem očitati. Predobro se zavedam svoje krivde. Ti si dal meni vse, jaz pa tebi le malenkost, le svoje pregroče srce, ki si ga vzel le napol v svojo last. Bila sem brez dote, brez bodočnosti, ti pa si me vzel za ženo. To je bilo zelo lepo, preveč lepo in brez dvoma moje življenje ne bi zadoščalo, da se ti izkažem dovolj hvaležno. Dala sem ti svojo ljubezen, in tudi ti, le spomni se, tudi ti si me ljubil. Vendar pa je bila tvoja ljubezen vsa drugačna. Zdi se mi, da sem ti bila všeč le zato, ker sem bila majhna, divja stvarca, vsa drugačna nego so pariške ženske, ki si jih poznal. Toda nikdar nisi imel časa, da bi me bil udomačil. Vedno si bil ves zaposlen, in vedno se ti je mudilo. So pa v meni strani, ki jih nikoli še nisi raziskoval. Saj morda tega niti vredne niso. Ne pišem tega, da bi se opravičevala, vidiš, le vse bi ti rada pojasnila. In pa, Pariza nisem bila vajena. V Parizu človeka nihče ne brani, nihče ne podpira. Zdi se, da je Bog tako daleč, da ni mogoče nanj misliti. Vse, kar vidimo in slišimo, nas bega. Zdi se, da tam ni nič prepovedano, knjige, gledališča in vse nas o tem prepričuje, tudi žene, ki sva jih tam opazovala, ki jih ni ničesar sram in ki jim ničesar ne moti notranjega miru. Tam nikoli nihče ne razmišlja, in če kdaj, gotovo le o ljubezni. Le ta še odmeva v življenju, ki beži kot vlak. Tam se ni mogoče nič ustaviti ali se kake stvari začuditi, tam ni mogoče zmoliti niti kratke molitvice, ki je uteha tistim, ki imajo zelo občutljivo srce, kakor ga imam jaz. Zato se je vse to zgodilo, preden sem se sama zavedela. Resnico govorim, prisegam ti. Kot dober prijatelj je prišel on k meni. Zadnje poletje, ko smo bili vsi na Riffelalpi, sva se izpostavljala skupni nevarnosti na gorah. V nevarnosti pa se človek neverjetno naveže na sočloveka. In pa, on je bil nesrečen. Ti si močen in hodiš naravnost svoj pot.

MISLI K 'RAZPRAVI'

POTAPLJAMO SE...!

Nekaj žalostnega, bridkega, obupnega, da ne rečem nekaj groznega je, kadar pride do zavesti: Potapljamo se, bližamo se koncu, propadu, poginu, smrti.

Tudi nas ameriške Slovence, posebno one, katerim je mar naša svetinja slovenska narodnost, obstoj našega slovenskega jezika, navdaja ta zavest, da se potapljamo narodno v morju amerikanizma.

To je za narod čuteče, za narodnost ljubeče srce trpka in bridka misel. Kakor mati trepete in se boji za življenje svojega otroka, kakor se otroci boje smrti svojih staršev ob njih bolniški postelji, tako in še veliko bolj trepete in se boji narodne smrti oni, ki ljubi svojo narodnost, ki mu je drag materin jezik.

O, bridke usode, v katero smo prišli mi ameriški Slovenci, ker smo se ločili od svoje ljubljene matere domovine, mnogi iz med nas samo s tem namenom, da se čimprej vrnemo nazaj v njeno naročje, pa razmere, v katerih živimo v tujini, so take, da nam to ni bilo in nam ni mogoče. In tako zdaj ljubljena mati naša, slovenska domovina, zastoj stegamo svoje roke proti tebi, zastoj se oziramo po tebi, večini nam te ne bo mogoče nikdar več videti, nikdar več! Tu bomo morali ostati, v tujini bomo zatisnili svoje trudne oči, ne da bi jim bilo dano še vsaj enkrat zreti tvoje lice, v tujini bom legli v grob, v tuji zemlji bomo morali počivati in čakati dneva vstajenja, v katerem bomo vstali vsi narodi in vsi ljudje skupaj kot ena sama družina k eni sami skupni večni domovini, kjer se ne bomo več ločili ne po narodnosti, ne po jeziku in domovini.

Najbolj nas pa z bolestanje in bridkostjo navdaja misel na našo mladino, ki je od naše krvi, na naše otroke in naših otrok otroke. Mi starejši, ki smo se izselili iz domovine, mislimo na domovino, čutimo z domovino, z mislijo na njo bom umrli. Ne pa tako naša tu rojena slovenska mladina, njej ni in ne bo drago in milo to, kar je drago in milo nam in zato se nam zdi, da ni popolnoma naša, da ji tudi mi nismo tako dragi in mili, da jej spomin na nas ne bo drag in mil, da mnogi naših otrok ne bodo čutili slovensko, njih govorica ne bo slovenska in polagoma in sčasoma bodo prešli iz slovenskih sinov in hčera v tujce, slovenskemu narodu tuje ljudi — morda se kmalu ne bodo zavedali in vedeli, da izhajajo iz slovenskega naroda.

Bog sam ve, kam in kako daleč bi zašel, ako bi se popolnoma prepustil srcu in pustil njemu vso besedo v tej zadevi!

Pa kakor je bridka naša usoda sama na sebi, da nas nekatere navdaja s tugo in skrbjo, kadar se je le spomnimo in katera je dala povod rodoljubnemu gospodu, da je objavil vabilo k "razpravi" o našem narodnostnem vprašanju, in kateremu se tudi jaz podpisani drage volje odzovem, se pa obenem zdi, da so nekateri med nami, ki ne le, da si iz tega nič ne naredijo, temveč vsaj tako je sklepati iz njihovega ravnanja — jim je še celo nekaka slast dejstvo, da gre z nami oz. našo narodnostjo proti koncu in kakor, da bi ne mogli počakati naše naravne narodne smrti, ki bi že itak še sama kaj prekmalu prišla, isto sami — rekel bi — na vso moč pospešujejo, na mesto, da bi se jej umikali in se je branili, dokler je le mogoče.

KJE SE NAJBOLJ IN NAJUSPEŠNEJŠE ZATIRA NAŠO NARODNOST IN NAŠ SLOVENSKE JEZIK?

Takojšen odgovor na to: Po naših slovenskih domovih, po naših slovenskih družinah, od strani slovenskih staršev. Mnogi slovenski starši nečejo, da bi njih otroci bili Slovenci, da bi razumeli in znali slovenski jezik, nečejo, da bi njih otroci bili to, kar so bil njih starši in kar so oni sami; nimajo spoštovanja do svojih staršev in nečejo, da bi imeli spoštovanje do njih tudi njih otroci, kajti ko mladina vidi, da mi sami za naš jezik nemarimo, da se ga sramujemo, da ga zametujemo, tudi ona ne bo za nas svoje starše marala, se nas bo sramovala in nas zametovala,

ker mi in naš jezik smo pač v tesni zvezi med seboj. In če naša mladina vidi, da se mi samih sebe sramujemo in sami sebe zaničujemo, ali ne bo imela potem vzroka se nas tudi sama sramovati, sama nas zaničevati?

Se tako se rado zgodi, da še otroci narodnost čutečih in zavednih staršev nečejo, da bi se z njimi vpričo drugih govorilo slovensko, ker jih je sram, če bi vedeli, da znajo govoriti še kak drugi jezik poleg angleškega, na mesto, da bi bili nato ponosni. Kaj naj si mislimo o otrocih staršev, ki dajejo v tem oziru svojim otrokom sami slab vzgled?

Namesto, da bi gasili, pa še zažigamo!

Zgodilo se mi je že, da sem mladega Slovenca ogovoril in nekaj vprašal po slovensko vpričo Amerikanca, pa je namesto odgovora prestrašen proč pobegnil. Videl in skušal sem tudi že večkrat, ko sta oče in mati hotela z otrokom govoriti v slovenskem jeziku, je ta proč bežal

boječ se, da bi drugi ljudje ne slišali, da se on pogovarja v Bogve kakšnem jeziku!
(Dalje prih.)

— Leghorn, Italija. — Med slovesnostmi, katerim je prisostvovala množica več tisoč oseb, je bila v nedeljo spuščena v morje nova ital. bojna križarka. Splošno je ta dan veljal v Italiji kot "mornariški dan."

ŠRITE "AMER. SLOVENCA"!

NIKOLI NISEM VERJEL V OGLASE V MOJEM ŽIVLJENJU — TODA ZDAJ SEM OZDRAVLJEN

Tako je rekel Mike Lovey, stari črtatelj, ki je bil eden tistih britnih moč, ki hotejo vse vedeti in ne verujejo ničesar. Deda je v letih klarni in je imel zelo močno, zdravo ženo Marijo, ki je prišla iz starega kraja pred dvema letoma s svojimi šesterimi otroci. Poleg družine je imel tudi enega psa, črna borderjev, kajti hotela je hitro napraviti denar in se vrniti. Šest mesecev je klo dobro in Mike je vsal denar na banko. Tudi pa se je pričelo, Marija je zbolela in je bilo oglašano v bolnico, iz te v drugo, v tretjo itd. Iz vsake je prišla bolna. Niso mogli vedeti, kaj ji je. Mike je bil ves zbešan, kajti čutil je, da bo izcuril svojo ženo, in je moral obiskati prijatelja, kajti bil je prepričan, da ima Marija trakujo. Ko je zdravilo prišlo, ga je Marija jemala na skrivaj, toda povedala je, da je izcuril svojo ženo, in je moral obiskati prijatelja, kajti bil je prepričan, da ima Marija trakujo. Ko je zdravilo prišlo, ga je Marija jemala na skrivaj, toda povedala je, da je izcuril svojo ženo, in je moral obiskati prijatelja, kajti bil je prepričan, da ima Marija trakujo. Ko je zdravilo prišlo, ga je Marija jemala na skrivaj, toda povedala je, da je izcuril svojo ženo, in je moral obiskati prijatelja, kajti bil je prepričan, da ima Marija trakujo.

RAZPOŠILJAMO na vse kraje popolnoma garantirane STAROKRANJSKE **KOSE**, MOTIKE, ročno kovane iz štajerskega jekla, KOSIŠČA, KLEPALNO ORODJE, BRUSE, itd. Pišite še danes po cenik. **STEPHEN STONICH** Box 275 A CHISHOLM, MINN. Zaponinite si naslov, ker ne bomo dolgo oglašali.

KIPI

Za mesec maj in junij je navada, da verne družine postavijo male altarčke doma. Kipe Jezusove, Marijine in Male Cvetke sv. Terezije, lahko naročite od nas po sledeših cenah:

KIP PRESV. SRCA JEZUSOVEGA	
6 inčev visok	\$ .60
12 inčev visok	1.00
20 inčev visok	3.00
MARIJINI KIP	
6 inčev visok	\$ .60
12 inčev visok	1.00
20 inčev visok	3.00
MALE CVETKE SV. TEREZIJE	
12 inčev visok	\$1.25
17 inčev visok	2.00
22 inčev visok	3.75

Kipe pošiljamo po expresu in pošiljatenve stroške plača vsak sam, ko prejme kip. Gori navedene cene so samo za kipe in pošiljatenve stroški niso všteti.

Naročilom je pridjati potrebno svoto ter isto poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS

23 LET IZKUŠNJE Pregleduje oči in predpisuje očala **DR. JOHN J. SMETANA** OPTOMETRIST 1801 So. Ashland Avenue Tel. Canal 0523 Uradne ure vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

ŠMARNICE

ki jih priporočamo čč. gg. duhovnikom, družinam in posameznikom za mesec majnik:

- 1) Šmarnice "Marije Pomočnice", lepo vezane . . . \$1.00
- 2) Šmarnice "Pozdravljena Kraljica" . . . \$1.00
- 3) Sveta M. Marija Alakok . . . 95c
- 4) Marija v predpodobah in podobah . . . 95c
- 5) Marija vrtnarica našega srca, 95c
- 6) Na sv. Goro . . . 95c
- 7) Šmarnice arskega župnika . 95c
- 8) Marija in sv. maša . . . 95c

Knjigarna **Amerikanski Slovenec**
1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Prireditve

pikniki, veselice, igre, itd. ne prinesejo dobička, če ni povoljne **UDELEŽBE**

Da je udeležba povoljna je treba oglašati!
Za večjo udeležbo oglašujte v listu **'Amerikanski Slovenec'**

V vsako hišo -- Sveto pismo!

Sv. pismo je knjiga božja! Ni je knjige, ki bi jo smeli primerjati s Sv. pismom. Pa če že moraš katero knjigo imeti doma in jo prebrati, je to gotovo Sv. pismo.

Letos je 1900 let, kar se je godilo vse to, o čemer nam poročajo sv. evangeliji in Dejanja apostolov. Če kdaj, potem naj si v tem svetem letu vsaka hiša oskrbi Sv. pismo, vsaj evangelije in Dejanja apostolov.

V pre mnogih slovenskih naselbinah ni slovenske cerkve, ni slovenskega duhovnika in rojaki ne slišijo evangelijev leta in leta v slovenskem jeziku. Ta knjiga, ki se imenuje "NOVI ZAKON, SV. EVANGELIJI IN DEJANJA APOSTOLOV" vsebuje 541 strani, primerna žepna oblika. Ta knjiga naj bi prišla v vsako slovensko hišo v Ameriko. Zlasti tam, kjer nimajo slovenskih župnij in slovenskega duhovnika.

STANE S POŠTNINO **\$1.00**
Naroča se od: **Knjigarna Amerikanski Slovenec**
1849 WEST CERMAK RD. CHICAGO, ILLINOIS